

זה הדדק

زوهديرك ZO HADEREKH

גליון 31, 10 באוגוסט, 2011

300 אלף קולות זועקים לצדק חברתי

הממשלה מצפצפת על הדרישות שלנו, ולכן – שתסתלק.

המעמדי. הממשלה התנתקה מהצרכים החיוניים של העובדים, המובטלים, הסטודנטים, הנשים, וכעת - חלקים הולכים וגוברים מהעם מתנתקים מהאשליה לגביה, ומעמידים את הדרישה: **ביבי הביתה!**

דרישות המפגינים והתוכנית לשינוי חברתי

מאת אפרים דויד

לאחר אישור חוק הוו"ל והסערה הציבורית שבאה בעקבותיו, התייצב בשבוע שעבר ראש הממשלה **בנימין נתניהו** מול מליאת הכנסת, בניסיון נוסף להפיג את חוסר הוודאות בנוגע לפעילות הממשלה מול פני המשבר. "כדי שתהיה מדינת רווחה, אתה מוכרח שיהיו רווחים" - הסביר. כך חשף שוב את עמדתו האידיאולוגית העקרונית: קפיטליזם (רווחים להון) קודם ועדיף על צדק חברתי (רווחה). נתניהו - שממשלתו נמצאת תחת מתקפה חברתית ללא תקדים, המתבטאת, בין היתר, בהפגנות ההמוניות שנערכו בשבת האחרונה - נשא במליאת הכנסת נאום ארוך, בו פירט את תוכניות הממשלה להתמודדות עם הסוגיות הבערות, ובמיוחד עם מחאת העובדים. לדברי נתניהו "גל פופוליסטי" סוחף את המדינה. "יש אמירה רצינית ביחס למצוקות ויש אמירות הרבה פחות רציניות ביחס לפתרונות. הפתרונות חייבים להינתן תוך כדי שמירה על כלכלה חופשית [חופשית להון] וגם תוך כדי שמירה על החברה" - הבהיר. הנאום הארוך של ראש הממשלה בא על רקע ניסיונות גיבוש דרישות המפגינים, שנמשכו במהלך השבוע האחרון. המתקפה בממשלה בולטת במיוחד ברחוב, בו לתנועה העממית והחברתית הרחבה שליטה מוחלטת. אבל אל המתקפה נוסף פן חדש, הפן הפרוגרמטי. למפגינים יש רעיונות משלהם, לגבי איך לנהל את החברה ואת הכלכלה. עד לפני כשני עשורים, רק גורם חברתי אחד ניסח מדי שנה מסמך מסוג זה: ההסתדרות.

(המשך בעמוד 3)

הפגנת הענק בתל-אביב, בה השתתפו 280 אלף מפגינים, וההפגנות הנוספות שהתקיימו ברחבי הארץ (וביניהן הפגנת 30 אלף בירושלים, 5,000 במודיעין, 3,000 בקריית שמונה, ועוד רבות אחרות) השמיעו מסר חד וברור: הציבור הישראלי מאס במציאות החיים שהממשלה הועידה לו, מאס בעליית מחירי מוצרי המזון והדיר, ומאס לחיות בתחושה שממשלתו לא עובדת לטובתו, אלא לטובת הטייקונים.

תחושת כעס כלפי מדיניותה החברתית-כלכלית של הממשלה אינה תופעה נדירה בישראל, אך המיוחד במחאה הזו – הנכונות של אלפים, ועשרות אלפים, ומאות אלפים לצאת לרחובות, באורח פעיל, ולדרוש מהממשלה צעדים ממשיים בכיוון הפוך מהכיוון בו הלכה עד כה.

כפי שאמר רגב קונטס, ממובילי המאבק: "נפל דבר בישראל. העם החליט שהוא לוקח אחריות על גורלו ועתידו. העם רוצה מדיניות ממשלתית שדואגת לאזרחיה באשר הם". לצידו בעצרת המרכזית בת"א נאם, בין היתר, הסופר עודה בשאראת, לשעבר מזכיר חד"ש, שאמר כי "כך קורות מהפכות, הן מתגנבות בסתר ומתפשטות כמבול. הגיע הזמן שהמאבק הזה יהיה של כל העשוקים, יהודים וערבים".

ואכן, עם היכנס המחאה לשבוע הרביעי, ועם הופעתם של מאהלי דיור בערים ערביות ובערים משותפות (יפו, עכו, חיפה, טמרה, ירכא, באקה אל-גרבייה, ועוד), התפתחות נדרשת של תנועת המחאה היא בכיוון של גיבוש אופי יהודי-ערבי משמעותי. מדובר הן באמירה ערכית, על כך שהמדינה צריכה לקחת אחריות על כל אזרחיה, ללא הבדל לאום, והן באמירה חברתית, שכן האוכלוסייה הערבית סובלת ממצוקת דיור וממציאות של עוני שהיא כפולה ומכופלת, כתוצאה ממדיניות האפליה הלאומית של כל ממשלות ישראל.

קיימת סכנה מוחשית, שהממשלה תנסה לחבל בתנועת המחאה העממית, באמצעות דמגוגיה של הפחדה לאומנית ושיח ביטחוניסטי, ואפילו ביוזמה של פעולה צבאית. ירי טילי גראד מרצועת עזה לקריית גת, וניסיון החיסול בביירות של בנו של בכיר חיזבאללה עימאד מורנייה, ממחיש את הסכנה בהסטת הדיון לזירה העדיפה על נתניהו.

היום כבר ברור, כי ממשלת ההון הקיצונית הזו אינה מוכנה להיענות לדרישות המחאה, העומדות בניגוד לאופייה

לא פתרון בעיית הדיור, כי אם יצירת בעיות חדשות

מאת ח"כ דב חנין

מצוקת הדיור בישראל היא מצוקה קשה ומצוקה אמיתית. המצוקה הזו מחייבת פעולה נחרצת של הממשלה. אבל הממשלה הזו לא עושה ולא מתכוונת לעשות דבר. הממשלה הזו נסוגה מכל אחריות לאזרחיה. זה נכון בתחום הדיור, אבל גם בתחום המחירים, הבריאות, הרווחה והחינוך. הממשלה הזו מאמינה בשלטון השוק - בהפרטה של כל דבר שזו, אבל גם של כל דבר שעומד.

הממשלה הזו לא בונה דיור ציבורי, וגם לא מעוניינת לבנות. בעבר, ידעה מדינת ישראל לבנות דירות. בשנות החמישים והשישים, מדינת ישראל בנתה מאות אלפי דירות בארץ הזו. אך נתניהו לא מתכוון לבנות כלום. כאשר אמר נתניהו במסיבת העיתונאים שלו: "אנחנו נבנה", הוא לא התכוון למדינה. הוא התכוון ליזמים ולקבלנים.

בחוק הווד"לים יש כשלים איומים. החוק אומנם נקרא באופן רשמי "חוק האצת הבנייה", אבל זה שם מטעה: מרגע שהיום מקבל את הקרקע המאושרת, שום דבר לא מחייב אותו לבנות. מה שהקבלן צריך להראות, בתוך שנתיים וחצי אחרי קבלת התכנית המאושרת, זה בסך הכול 25% של התחלת עבודות תשתית. וגם אם הוא לא עושה את ה-25% האלה, לא קורה לו שום דבר. התוכניות הווד"ליות שקיבל לא מתבטלות, והוא לא נענש.

החוק הזה מייצר מלאי גדול נוסף של תוכניות מאושרות ליזמים ולקבלנים, אבל הוא לא באמת מייצר דירות. כמו כן, בחוק אין דיור בר השגה. זה נכון שבלחץ המחאה, נאלץ ראש הממשלה להכניס את המילים "דיור בהישג יד" לחוק. אבל אין שם מנגנונים והגדרות של דיור בהישג יד, ואין שם חובה שבכל תוכנית שמאושרת, אכן ייכלל דיור בהישג יד.

הנתונים שהבאתי בפני הוועדה מראים, שכבר היום יש בישראל תוכניות ל-160,000 דירות מאושרות לבנייה - אלה נתונים של מינהל מקרקעי ישראל מחודש מאי 2010 - מלאי תכנוני מאושר, ללא קרקעות פרטיות. למה לא בונים אותן?

אחת הסיבות המרכזיות היא היזמים. לפעמים היזמים מחכים שהמחירים יעלו, ולכן הם לא משווקים את התוכניות שיש להם. כדי להתמודד עם תופעות כאלה, צריך להשתחרר מהאידיאולוגיה של ראש הממשלה, שאומרת שהיזמים הם קדושים ואי אפשר להתערב בשיקול הדעת שלהם. צריך לפעול בדיוק להיפך: אם יזם לא מממש תוכנית מאושרת, צריך ליזום מהלכים שיחייבו אותו לעשות כן - או שהתוכנית תתבטל או שנייצר מנגנונים של קנסות כלכליים.

אחת הבעיות הקשות בהצעת החוק, זו היכולת של הווד"לים לעקוף את תוכניות המתאר המחוזיות. תוכניות אלו מהוות מאגר של ידע מקצועי שהצטבר לאורך שנים, הכולל איזונים והתייחסויות לצורכי הציבור, לשיקולים סביבתיים, וכו'. כעת, הכול נזרק לפח, ואינו מובא יותר בחשבון.

ואם לא די בכך, שהבנייה דרך הווד"לים עוקפת את תוכניות המתאר, ולכן מתעלמת משיקולים סביבתיים ובריאותיים, לפי החוק החדש, גם האפשרות לערער על התוכניות מוגבלת ומצומצמת.

(מתוך דברים בדיון בכנסת על חוק הווד"לים, 1.8)

מציעים הגדרה גזענים לישראל

40 חברי כנסת תומכים בהצעת חוק גזענית ואנטי-דמוקרטית קיצונית, שהגיש ח"כ אבי דיבטר (קדימה). לפי ההצעה תוגדר מדינת ישראל כמדינה רק של היהודים, ובעצם האזרחים הערבים יורדו רשמית למדרגה של אזרחים סוג ב'. בכך תכשיר הצעת החוק כל סוג של אפליה נגד ערבים.

הצעת החוק גם מצמצמת מאוד את ההגדרה של ישראל כמדינה דמוקרטית, תוך רמיסה מודעת של זכויות המיעוטים ושל זכויות האזרח. ואם לא די בכך, היא מעניקה משמעות דתית מובהקת לאופי המשטר, בכך שהיא מעניקה עליונות למשפט העברי הדתי על פני המשפט האזרחי.

העובדה, שח"כ מסיעת קדימה הוא יוזם החוק המבאיש הזה, צריכה לפקוח את עיניהם של כל אלה, שסברו עד כה, שזו מפלגה שונה ממפלגות הימין הקיצוני נוסח ליברמן.

בשפרעם כמו בנורבגיה -

הלאומנות גובה קורבנות בנפש

בדיון שקיימה הכנסת בהצעת אי-אמון, שהגישה סיעת חד"ש, ציין ח"כ חנא סוויד (חד"ש) כי לפני שש שנים פתח החייל הפאשיסט נתן זאדה באש באוטובוס בשפרעם, ורצח ארבעה תושבים.

עוד ציין ח"כ סוויד כי רק לאחרונה ביצע צעיר קנאי, אנטי-מוסלמי, טבח בנורבגיה, במחנה קיץ של הנוער הסוציאלי-דמוקרטי. בדבריו הצביע על הדומה בשני המקרים, ועל הסכנה האורבת מכיוונה של שנאת הזרים והלאומנות. "אני רוצה כאן להזהיר בשם כל דמוקרט, מפני קנאים גזענים, פאשיסטים וקיצוניים, העלולים לרצוח אנשים חפים מפשע. מי שמרים יד על אנשים חפים מפשע הוא פושע וצריך להעניש אותו" - אמר סוויד.

דין נפרד לערבים וליהודים בבתי המשפט בישראל

"משגהיעו נאשמים ערבים לבית המשפט, יש להם סיכוי גבוה יותר מאשר ליהודים להיות מורשעים" - ציטט, במהלך דיון במליאת הכנסת, ח"כ עפו אגבריה (חד"ש) מתוך מחקר שפורסם לאחרונה בידי הנהלת בתי המשפט, הסוקר את השנים 1996-2005.

לפי המחקר, 48% מהערבים שהורשעו בעבירות אלימות, רכוש, סמים, פציעה ונשיאת נשק נידונו לעונשי מאסר בפועל, לעומת 34% מקרב היהודים. עוד נכתב במחקר, כי על יהודים הוטלו בממוצע תשעה חודשי מאסר וחצי, בעוד שעל הערבים הוטלו בממוצע 14 חודשי מאסר.

לדברי ח"כ אגבריה, הנתונים הללו משקפים אווירה כללית, אשר לא פסחה גם על מערכת השיפוט. את האווירה העוינת הזו מטפחות הממשלות בישראל, והנגע הגזעני שמאפיין את האווירה הזו, דבק גם בבתי המשפט.

בוטלה חובת חבישת קסדה בערים

מליאת הכנסת אישרה בשבוע שעבר בקריאה שנייה ושלישית חוק שיזם ח"כ דב חנין, המבטל את חובת חבישת הקסדה בעת נסיעה על אופניים בתחומי הערים. "הבטחת בטיחות רוכבי האופניים תושג, על פי המחקרים, קודם כל באמצעות נתיבי תחבורת אופניים בטוחים ויעילים ובאמצעות הגדלת מספר הרוכבים" - אמר ח"כ חנין, שהיה היחיד שהצביע בשעתו נגד החוק הגורף בדבר הקסדות.

דרישות המפגינים והתוכנית לשינוי חברתי

הדרישה "ביבי הביתה" היא הצעד הראשון, לו נחוץ להוסיף צעדים נוספים.

(המשך מעמוד 1)

מהלך כולל יותר, כי בסופו של דבר אין לנו את הפריווילגיה שלא לנסות" - אמר שמולי.

... והתגובה ההיסטרית של האוצר

"מקצת התביעות של המחאות השונות מסתכמות, בהערכה כללית בלבד, בעשרות מיליארדי שקלים" - קבע משרד האוצר. מסרון שנשלח במקביל לעיתונאים כבר היה ממוקד יותר: "העלות התקציבית של דרישות המחאה עומדת על כ-60 מיליארד שקל", לא פחות.

לפי חישובי האוצר, מה שדורשים הרופאים, מחוסרי הדיוור, השכירים, ההורים הצעירים וכל אלה שרואים את חלום הדירה הולך ונמוג, גדול פי 1.2 מתקציב הביטחון, או פי 1.7 מתקציב השנתי של מערכת החינוך.

את רשימת הדרישות חילק האוצר לתשע קבוצות דורשים, החל באנשי מחאת הדיוור, וכלה בשלטון המקומי וההסתדרות. בנקודה זו, הסיפור מקבל תפנית חדה וגולש כבר אל מחוזות האבסורד: פרט לדרישות הרופאים והאימהות, לא קיבל האוצר משום גוף רשימת דרישות, בוודאי לא מההסתדרות, מהשלטון המקומי ומהמאהלים.

ההיסטריה של האוצר מובנת. הוא דוגל מזה עשרות שנים במדיניות ניאו-ליברלית קיצונית. טיוטת המסמך שגיבשו מנהיגי המחאה החברתית - שגיבושו טרם הסתיים, שכן מעוניינים לכלול בו תביעות של מגזרים נוספים, כגון עובדים ברמות שכר נמוכות והמיעוט הלאומי הערבי-פלסטיני - מנוגדת לחלוטין למדיניות של הממשלה הנוכחית ושל הממשלות שקדמו לה. מכאן **המסקנה הפוליטית הראשונה**: ממשלת הימין אינה מסוגלת לתת מענה לדרישות המפגינים. לכן, הממשלה חייבת לפנות את מקומה.

המסקנה השנייה היא, שעל מנת להגשים את מטרות המסמך, דרוש שינוי מן היסוד, ולא די בהחלפת הממשלה. הפלתה היא הצעד הראשון, אבל בהחלט אינו האחרון.

לא ניתן יהיה להגשים את יעדי המחאה המלאים ללא הפסקת הכיבוש, ללא פירוק ההתנחלויות וללא השכנת שלום בין ישראל לפלסטין ובין ישראל ליתר המדינות הערביות. זהו היבט שטרם בא לידי ביטוי באופן משמעותי בתנועת המחאה הזו, אך ככל שהמאבק החברתי יתקדם - יתגברו הקולות הקוראים לשלב בין המאבק לצדק חברתי לבין המאבק לשלום. אין זה מקרי, שאנשי הימין והימין הקיצוני מתנגדים למחאה, וקוראים לגבות את ממשלת נתניהו.

בימים אלה נערכים דיונים לקראת הוועידה ה-26 של המפלגה הקומוניסטית הישראלית. מק"י יכולה לתרום רבות למחאה, ולא רק בשטח המאבק. החלטות מק"י בוועידה הקודמת (2007) יכולות לשמש בסיס ראוי לקביעת תוכנית פעולה למחאה, ואכן הן משמשות לכך. אבל לקראת הוועידה הקרובה, מק"י חייבת "לקלוט" את הקולות העולים מהמחאה, על מנת שתוכניותיה יתורגמו לשפת המעשה.

אפרים דוידי

לתוכנית הפעולה של ההסתדרות קראו אז "מדיניות מקצועית" - תוכנית עבודה של השכירים. עם בחירתו של חיים רמון לראשות ההסתדרות (1994), הנהגת ההסתדרות נטשה כל שאיפה להשפיע על המדיניות הכלכלית והחברתית של ממשלות ישראל - לרבות בכל הנוגע למצב העובדים.

היור הנוכחי, עופר עיני, הוסיף פרשנות מרחיבה, כאשר ערב בחירתו הניף את הסיסמא: "ההסתדרות ללא פוליטיקה", קרי: נטרול מעמד העובדים מכל מעורבות בקביעת גורלו במדינת ישראל הקפיטליסטית. לכן, אין זה מקרי שענייני כינה בתחילה את דרישות המאהלים כ"בלתי קבילות".

צעד היסטורי במחאה חברתית...

לראשונה, אפוא, בתולדות מדינת ישראל, במחאה חברתית כה רחבה והמונית, ראשיה ומשתתפיה מנסים לקבוע תוכנית כלכלית וחברתית, **שהיא תוכנית מינימום פוליטית לשינוי חברתי**. צעד זה, כשלעצמו, הוא ללא תקדים ומבורך. גם פעילי המחאה הנמנים עם חד"ש ומק"י נוטלים חלק פעיל בעיצוב התוכנית ותורמים לה מגיסיונם ומהשקפותיהם (ועל כך בהמשך).

עד לפרסום שורות אלה, התוכנית טרם גובשה סופית (גם לא ברור אם ניתן יהיה להגיע למסמך המקובל על כלל מרכיבי המחאה). הפעילים סיכמו עד כה לגבי שמונה דרישות: ביטול מידי של חוק הוויד"לים; הפחתת המיסים העקיפים (בעיקר מע"מ); השקעת עודפי הגבייה במיסים בחזרה באזורי המדינה באמצעות תקציב המדינה; הגדלת תקציב הסיוע של משרד הבינוי והשיכון (במשכנתאות ובשכר דירה); הגמשת הקריטריונים לכלל האוכלוסייה, והגדלת עומק הסיוע הממשלתי; החלת חוק חינוך חובה חנים החל מגיל שלושה חודשים.

דרישה נוספת עוסקת בתוספת של תקנים, מיטות, מכשור רפואי ותשתיות בריאות בכל רחבי הארץ עד לרמה המקובלת במדינות הקפיטליסטיות המתקדמות (החברות בארגון OECD), ובלימת הפרטת מוסדות הרווחה ובריאות הנפש. לבסוף, מבקשים הנציגים את התחייבות הממשלה לביטול הדרגתי של עבודה קבלנית במגזר הציבורי.

נציגי הארגונים מציינים, כי אין כלל עיסוק במספרים ובעלויות, אלא בגיבוש סדר היום להידברות. "המשותף לכולנו, היא העובדה שכולנו רוצים לבנות בישראל את ביתנו", אמר **איציק שמולי**, יו"ר התאחדות הסטודנטים הארצית. "וגם אם נדמה לנו שהמדינה עושה קולות של רוצה לוותר עלינו, אז היום אנחנו מודיעים, שאנחנו לא מוכנים לוותר עליה" - הוסיף שמולי.

עוד אמר שמולי, כי גורמים שונים מנסים לפצל בין המחנות ולזרוע מחלוקות. "הכי קל בשבילנו זה לבקש דברים לסקטור שלנו וללכת הביתה, אבל אנחנו מנסים כאן

בין ילדי האוהלים לילדי הגירוש

המולת המחאה החברתית מנוצלת לגירוש מואץ של ילדי מהגרי העבודה.

מאת דן קופר

מאסר אחר. לחלקן סיפרו, כי לאב "כבר לא אכפת מהן", ועוד שלל איומים והפחדות, שמטרתם - לשבור את רוחן. בשיטה זו גורשו 26 משפחות עד חודש יולי האחרון.

מדוע הופסקה, ומדוע חודשה, מדיניות הגירוש?

בתקופה האחרונה נראה היה כי הגירוש הופסק. לטענת משרד הפנים, לא חל כל שינוי במדיניות, והפסקת המעצרים היא רק עיכוב, כתוצאה מהעומס הכרוך בגירוש פעילי מטס הסולידריות עם עזה. יחד עם זאת, קשה להתעלם מהתפקיד שמילא הלחץ הציבורי בבלימת מדיניות הגירוש.

בשנה האחרונה היינו עדים להפגנות גדולות בתל-אביב נגד גירוש מהגרי עבודה ופליטים, והושקו קמפינים, בהם אישי ציבור הודיעו כי יתנדבו להסתיר את הילדים מפני הפקחים. למערכה זו תרמה גם זכייתו באוסקר של הסרט התיעודי "Strangers No More", העוסק בילדי העובדים הזרים, הלומדים בביה"ס ביאליק-רוגוזין בת"א.

אך בסוף יולי נסתיימה האידיליה, עם מעצרו של ארבע משפחות. מדוע, אם כך, הונהגה שוב מדיניות הגירוש? בחפשנו תשובה לכך, אי אפשר להתעלם מהמציאות החברתית הנוכחית ומהנושאים העומדים על סדר היום.

המאבק למען דיור ציבורי וצדק חברתי, שמנהלת בימים אלו תנועת האוהלים, מאפיל על מאבקים אחרים. באופן אירוני, אחד המאבקים שנפגע מהמאבק החברתי הצודק הזה, הוא המאבק למען זכויות העובדים הזרים, שהם האוכלוסייה המנוצלת ביותר בשוק התעסוקה.

נוצר מצב שבו מקרים של הפרת זכויות אדם נשמטים מסדר היום הציבורי, אל מעבר לעינה הבוחנת של התקשורת - בין אם מדובר בפעוטות המושלכים לתאי מאסר, ובין אם מדובר במקרים של פגיעה בפלסטינים בשטחים.

הגורם היחיד המסוגל להביא לסיקור, ואפילו לסיקור נרחב, של גירוש ילדי העובדים הזרים, הם אנשי המאהלים עצמם, שבהינתן מעמדם הנוכחי, והחשיפה התקשורתית לה הם זוכים, יכולים להעלות כל נושא למודעות הציבורית.

עד אז, עיתונאים מוותרים על פרסום ידיעות בנושא זה, וארגוני זכויות אדם אפילו לא טורחים לארגן הפגנות ומחאות, בידיעה שלא יזכו לסיקור תקשורתי.

ומה חושבים על כך במאהלים? בשבוע שעבר התברר מה גדול חששם של חלק מפעילי המאהלים מפני זיהוי פוליטי "סמולני", כאשר רבים נמנעו מלעסוק בנושא, בנימוק של "מיקוד במטרה". כאילו התעמרות בעובדים זרים אינה חלק רלוונטי מהדיון בשוק התעסוקה, כאילו הדרישה מנשים לבחור בין אימהות לבין תעסוקה איננה נושא חברתי, וכאילו גירוש ילדים ממדינתם חמור פחות מפינוי שוכרים.

מחאת הדיור, שחלקים ממנה מתהדרים בהיותה "מאבק משותף של ימנים ושמאלנים", דוחקת הצידה נושאים שנתפסים כפוגעים בתדמית המאבק. אך ראוי היה שהמוחים יעצרו לרגע, וישאלו את עצמם - מה ביכולתם לעשות, כדי למנוע עיצוב מציאות ציבורית-תקשורתית, אותה מנצל משרד הפנים ליישום מדיניות בזויה ושפלה של גירוש ילדים.

בשנתיים האחרונות מתנהל מאבק עיקש למען מתן מעמד חוקי למשפחות מהגרי העבודה בישראל. מערכה זו מתקיימת מול ניסיונותיה החוזרים והנשנים של ממשלת נתניהו, ובעיקר של שר הפנים אלי ישי, להביא לגירוש מספר רב ככל הניתן של משפחות מהגרי עבודה, וכן לגירוש מאות מילדיהן, אשר נולדו בישראל.

יש לציין, כי מדובר באותו אלי ישי, אשר בתקופת כהונתו כשר התעשייה, המסחר והתעסוקה, נחשב ל-"שיאן" בתחום ייבוא העובדים הזרים. גם כיום, כמות אשרות העבודה לעובדים זרים מרקיעה שחקים.

החלטת ממשלה הגדירה קריטריונים קשוחים למתן מעמד חוקי בישראל לילדי מהגרי עבודה: רק ילדים מגיל 6 ומעלה, הרשומים במערכת החינוך ושוהים בישראל חמש שנים לפחות, עשויים לזכות במעמד חוקי. החלטה זו שוללת את זכותם של מאות ילדים אחרים להמשיך ולחיות בארץ, ומעמידה אותם בצל סכנת גירוש.

כך מתבצע גירוש הילדים

את אכיפת החלטת הממשלה מבצעת יחידת "עוז" - היחידה המבצעית של רשות האוכלוסין, שהחליפה את משטרת ההגירה הידועה לשמצה, אך נחשפה כברוטאלית לא פחות ממנה: ציקי סלע, מי שעמד בראש יחידת "עוז" לאחר שזו הוקמה, זכור כמי שפנה למהגרי העבודה דרך התקשורת, ואמר: "אם לא תצאו בטוב, אתם תצאו ברע, וזה יהיה מלווה בטראומה לילד ובטראומה לאישה". סלע אף האשים את ארגוני זכויות האדם בהיותם "אנרכיסטים שרוצים בהשמדת ישראל".

במרס 2011 נפתח בנתב"ג מתקן כליאה לעובדים זרים וילדיהם, שם מוחזקות המשפחות עד לחתימת ההורים על הסכמה לגירוש "מרצון". לשם התאמת מתקן הכליאה לילדים, דאגה רשות האוכלוסין, מתוך אטימות וחוסר מודעות גמור, לקשטו בתמונות של פו הדוב, והבטיחה שי - שקית ממתקים לכל ילד שיגורש.

מרגע פתיחת המתקן, החלו פקחי "עוז" במעצר ילדים, כאשר עיקר התמקדותם הוא בפעוטות בגיל שנתיים ומטה. ככל הנראה, הסיבה לכך שעיקר הנעצרים הם ילדים כה רכים היא, שיחידת "עוז" מעוניינת להימנע מתסבוכות תקשורתיות: ילדים בוגרים יותר ניתן לראיין בתקשורת, יש להם חברים בגן הילדים, וייתכן שהממשלה תגיע לפשרה בעניינם עוד לפני תום מבצע הגירוש.

המעצרים לוו בהתנהלות המזכירה את משטר הכיבוש: תוך כדי מעצר, נלקח הטלפון הנייד מידי המשפחות, ונערך להן שימוע זריז ללא נוכחות עורך דין. לאחר מכן, מופעלים לחצים רבים על ההורים לחתום על "עזיבה מרצון", מאחר שלא ניתן לגרשם ללא הסכמתם.

כדי לדאוג לגירושם בטרם תוגש עתירה בעניינם, מאיימים הפקחים על האימהות, כי תינוקן יופרד מהן ויועבר לתא

מאהל VIP

מאת יוסי סגול

כאשר הודיעו כמה מראשי משפחות ההון על תמיכתם במחאת האוהלים, גרר הדבר לא מעט תגובות ציניות וצוננות. חלק מהמגיבים באינטרנט הגזימו בתגובותיהם, והתלהמותם הזכירה את התגובות שנכתבו בעקבות הפיגוע שאירע בנורבגיה (לפני שהתגלה שהמפגע איננו מוסלמי, אלא נוצרי אדוק, אשר שונא מוסלמים ותומך במדיניות ממשלת ישראל...).

אכן, קשה לדמיין שיתוף פעולה בין מי שעובדים קשה במשך כל החודש, אך עדיין לא מצליחים להחזיק את הראש מעל המים, לבין מי שקנו את המים, ועכשיו קובעים מי יהיה רשאי לשתות מהם.

אולם ישנה גם דרך אחרת להסתכל על הדברים. לראשי המשק נגרם נזק כלכלי ישיר משחיקתו של מעמד הביניים. כאשר למשפחה ממוצעת לא נשאר כסף פנוי, לאחר כל הוצאות החובה ההכרחיות, החגורה מתהדקת, ואז הפעילות הכלכלית נפגעת, כי כמות הרכישות הלא הכרחיות פוחתת.

ניתן להבין את רצונם של בעלי החברות הגדולות למכור יותר, ולשם כך – נדרש שליותר אנשים יישאר יותר כסף, כדי שאותם בעלי הון יוכלו להמשיך להעשיר את קופתם.

מעמד הביניים מהווה, למעשה, את השכבה החברתית האחראית לעיקר הצריכה במדינת ישראל. לכן, בעלי ההון תומכים כעת בשכבה הזו משום שהם זקוקים לה.

יש שיטענו כי זו אחת הסיבות לתמיכה החרגה שמעניקה התקשורת למפגינים, שכן זו אינה תומכת, בדרך כלל, בשביתות ובשבותים. בשונה ממצאות חברתיות מהעבר, כדוגמת צעדת ויקי כנפו והחד-הוריות, במקרה של מאהל רוטשילד, התקשורת אינה עוסקת יתר על המידה בביקורת על אורח חייהם של המוחים.

מתקבל הרושם, שגם הקבוצה המכונה ה-”טייקונים” או ה-”כרישים”, מחפשת להעמיד לעצמה את הגבול. אפשר להבין את הרצון של אותן משפחות הון להשיג לעצמן עוד כוח, ממון ושליטה, אבל ייתכן שגם להן אולי נמאס קצת.

בסופו של דבר, למרות שאף אחד לא באמת סובל מלהיות עשיר, ייתכן שגם הם מבינים בתוך תוכם, שעוד מיליון ש”ח ועוד חברה מופרטת, לא יהפכו אותם למאושרים יותר.

התחרות המשתוללת מחייבת אותם להיכנס פנימה במלוא הכוח, אבל אין זה בלתי מתקבל על הדעת, שגם הם מעוניינים בגורם חיצוני, שיבלום אותם ויכניס קצת יותר שפיות במערכת.

לתושבי האוהלים אין יותר מדי רכוש, אבל הם ישנים כל לילה ביחד, אחרי נגינה, שירה ותחושת אחדות וערבות הדדית. אין מה להתפלא על כך שלעשירים הגדולים ביותר חסרה תחושה כזו. אולי גם הם היו מעדיפים לישון לילה אחד באוהל, במקום בבית מפואר, שכן מה שהופך בית למפואר זה לא גודלו או מיקומו, כי אם שמחת החיים שבו.

הסטודנטים והזוגות הצעירים, ולפתרון מצוקות נוספות שמעלים אלה הנאבקים בימים אלה במאבקים השונים בארץ. בתל אביב, בדמשק ובקהיר צומח דור צעיר, שבכוחו להביא לכולנו חיים טובים יותר.”

חנה זנד

מפגש משותף של נשים ישראליות ופלסטיניות נערך בנצרת

בשבת (30.7), התקיים בנצרת מפגש של כמאתיים נשים ישראליות ופלסטיניות, במסגרת קמפיין שיוזמו פעילות שלום ישראליות, יחד עם האיחוד הכללי של הנשים הפלסטיניות.

את האירוע פתחה **פתחיה סגיייר**, מזכ”ל תנד”י, ואחת ממובילות הקמפיין, שבירכה את כל משתתפות האירוע – היהודיות והערביות, הישראליות והפלסטיניות.

סגיייר הדגישה, שבמהלך כל שנות הכיבוש נעשה עוול עצום לעם הפלסטיני, והוסיפה: “החלטות האו”ם מהוות את הבסיס הלגיטימי להקמת מדינה פלסטינית בגבולות 67’, הכוללת את ירושלים המזרחית כבירת המדינה הפלסטינית, ולפתרון בעיית הפליטים”. בהמשך דבריה, שיגרה ברכה חמה למקימי מאהלי המחאה ברחבי הארץ, לרופאים הנאבקים להגנת הרפואה הציבורית, ו-”לכל אלה הנאבקים ומוחים כדי לחולל שינוי חברתי יסודי אשר יוביל להקצאת משאבים צודקת, שתשרת את כל שכבות העם”.

ראמז ג’ריסי, ראש עיריית נצרת שנכח באירוע, בירך את כל הנשים שהגיעו מרחבי הארץ, ואת האורחות הפלסטיניות מהשטחים, וקרא לתמיכה ציבורית בהקמת המדינה הפלסטינית בצד מדינת ישראל.

פריאל עבד אל-רחמן, יועצת המועצה הלאומית הפלסטינית, ציינה בדבריה, כי היא “מאוד מתרגשת לראות את הפעילות הישראליות, היהודיות והערביות”. היא הדגישה, שיו”ר הרשות הפלסטינית אבו-מאזן (מחמוד עבאס) פועל להשגת הכרה ולתמיכה בזכות העם הפלסטיני לעצמאות, והוסיפה: “השלום וההתנחלויות מנוגדים זה לזה. המשך הכיבוש גורם לעוולות ולסבל לשני הצדדים. זכות עמנו למדינה מעוגנת בהחלטות האו”ם, ובלי הפתרון לשאלה הפלסטינית לא יהיה שלום באזור. לכן, תמיכתן חשובה לנו. מגיעה לנו מדינה פלסטינית ובזכות ולא בחסד”.

מיכל פונדק, פעילת השלום הוותיקה, סיפרה לנוכחות על השתתפותה במערכה נגד הכיבוש ולהגנת הנשים הפלסטיניות, בייחוד במחסומים. היא הדגישה, כי “לנשים הפלסטיניות והישראליות יש עניין בהקמת המדינה הפלסטינית. לכן אנחנו כאן. ב-1988 הכריז ערפאת על הכרה במדינה ישראל. אך בשנים שחלפו מאז לא נמצאה בישראל ממשלה, המוכנה להקשיב לצד השני, ולכן אין שום התקדמות בנושא השגת השלום. למרות האיפוק שמגלה העם הפלסטיני – אין תזווה חיובית בקרב ההנהגות בישראל ובארה”ב. ההנהגה הפלסטינית החליטה לפנות לקהילה הבינלאומית להכיר בפלסטין כמדינה עצמאית. מטרת הקמפיין שלנו, הנשים הישראליות והפלסטיניות, היא להגדיל את מעגל התמיכה בארץ בהקמת המדינה הפלסטינית בגבולות 67”.

פונדק דיווחה על יוזמות רבות של נשים, ובכללן – היוזמה של קבוצת נשים ישראליות, אשר ללא היתר מהשלטונות, מסיעות מידי פעם נשים וילדים פלסטיניים לבילוי בחוף הים. “זה מאוד מרגש לראות את כולם שמחים ועליזים לפחות בזמן שהייתם בחוף הים” – אמרה.

בסוף דבריה שבה פונדק וקראה להכרה של ישראל במדינה פלסטינית עצמאית, והזהירה מפני חיים במשטר של אפרטהייד: “רק עם סיום הכיבוש והפיכת החברה הישראלית מחברה מיליטריסטית לאזרחית, יהיו תנאים נוחים למערכה להפסקת האלימות נגד נשים, לפתרון מצוקת הדיור של

עצרת ההסתדרות: העם דורש שביתה כללית

זוהי שביתת האזהרה השנייה שמארגנים העובדים. בעקבות השביתה הקודמת, העבירה הנהלת פילת מכתבים לארבעה מחברי ההנהגה של התארגנות העובדים, ובהם הודיעה כי היא שוקלת לתבוע אותם אישית על נזק בהיקף חצי מיליון ש"ח שנגרם לה, לטענתה, בעקבות שביתתם.

מורים וסגל זוטרי למען חינוך ציבורי

אלפי מורים ואנשי הסגל הזוטרי באוניברסיטאות ובמכללות הפגינו בשבוע שעבר בתל-אביב, באר-שבע וירושלים. לדברי מארגני המחאה, "מדיניות הממשלה בנושא החינוך בעשור האחרון מובילה את מערכת החינוך למצב בו חינוך נהפך למוצר שצריכתו תלויה בהכנסה: העובדים ובני משפחותיהם נאלצים לשלם יותר ויותר בשביל לקבל חינוך טוב, ואלה שאין ביכולתם לעמוד בתשלומים אלה, נשארים עם המעט שנותר בחינוך הציבורי. מערכת החינוך במקום לצמצם פערים רק מגדילה אותם".

לדבריהם, מורות ומורים רבים מועסקים באמצעות גופים מתווכים, עמותות פרטיות וחברות כוח אדם לכל דבר, בתנאים פוגעניים וללא זכויות סוציאליות. שכרם של מורים אלו נשחק, ואוזלת ידה של מערכת החינוך הציבורית גדלה. אנשי הסגל הזוטרי, המצויים בסכסוך עבודה מול הנהלת האוניברסיטאות, דורשים ביטחון תעסוקתי, העסקה רצופה של 12 חודשים בשנה, חוזים ארוכי טווח, ביטול העסקה פוגענית כמורים "מן החוץ", הסדרי קביעות לוותיקים, תוספת תקנים למתרגלים והסדרת מעמד מלגאי המחקר. בהפגנה בירושלים צעדו המפגינים מהמאהל בגן הסוס ועד למשרד החינוך, ובהפגנה בתל-אביב צעדו המפגינים מהמאהל ברוטשילד ועד לביתו של שר החינוך, גרעון סער.

הרצאות באוהל מק"י ברוטשילד

מדי ערב ב-20:00, מתקיימים הרצאות פוליטיות ודיונים פתוחים באוהל של המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) במאהל המחאה בשרדות רוטשילד. האוהל נמצא בפינת הרחובות רוטשילד ונחמני, והתקיימו בו, בין היתר, הרצאות של ח"כ לשעבר תמר גוז'נסקי, ד"ר אפרים דויד, וד"ר עופר כסיף. כמו כן, מופצים באוהל גיליונות של השבועון "זו הדרך". לפרטים לגבי ההרצאות הקרובות: 050-6521650 – ליאור.

המפלגה הקומוניסטית הישראלית

ביום ו', 12 באוגוסט, בשעה 13:00
במשרדים ברחוב אלחריזי 9, חיפה

המושב ה-15 של הוועד המרכזי

על סדר היום:

המחאה החברתית ותפקידי המפלגה
דוחות מהלשכה הפוליטית ומהמזכירות

יותר מ-10 אלף עובדות ועובדים השתתפו בשבוע שעבר בעצרת המחאה, שהתקיימה במדשאה של בית הוועד הפועל של ההסתדרות בתל-אביב, תחת הכותרת "עובדים עם המחאה". פעילי תנועת הנוער העובד והלומד וכן עובדים מארגונים כמו חברת החשמל, התעשייה הביטחונית, נעמת, תנובה, שירותי הכבאות, הבנקים, עובדי רכבת ישראל ורשות שדות התעופה ועובדי עירייה הגיעו כדי להביע תמיכה במחאה החברתית המתפשטת.

יו"ר ההסתדרות, עופר עיני, אמר בנאומו במהלך העצרת כי "איבדנו את החמלה והפכנו להיות מדינה קפיטליסטית. אבל לא סתם קפיטליסטית, אלא קפיטליסטית חזירית". לדבריו, "מחירי הדיור שעלו בשנים האחרונות הם לא גזירה משמיים - זו תולדה של החלטות ממשלה לבנות פחות".

יחד עם זאת, ולאכזבת רבים מבין משתתפי העצרת, אשר נשאו שלטים עליהם נכתב "העם דורש שביתה כללית", עיני לא לא התחייב לנקוט בצעדי מחאה מוחשיים. כמו כן, עיני לא התייחס כלל לדרישת סיעת חד"ש בהסתדרות להכריז על שביתה כללית, ואף לא הזמין את העובדים להשתתף בהפגנת הענק שהתקיימה במוצ"ש בתל-אביב.

שביתה רופאים – גם ברשות הפלסטינית

הרופאים ברשות הפלסטינית פתחו בשביתה כללית ללא הגבלת זמן, במחאה על אי-עמידה של הרשות הפלסטינית בסיכומים עימם.

במסגרת המחאה, הפגינו עובדי משרד הבריאות בשכם וברמאללה, בדרישה לפיטורי שר הבריאות. בחודש יוני האחרון שבתו הרופאים, אך הפסיקו את שביתתם בעקבות התערבותו האישית של אבו מאזן (מחמוד עבאס).

שביתה בחברת פילת

עובדי פילת, המאוגדים ב-"כוח לעובדים", קיימו ביום א' (7.8) שביתת אזהרה בת יום אחד, במחאה על כך שהנהלת החברה מסרבת לשוב לשולחן המו"מ הקיבוצי. חברת פילת עוסקת בעריכת מבחני מיון והתאמה, ולחברה משרדים בת"א, בירושלים ובחיפה. ועד העובדים, שהוקם במסגרת החברה, הוא הוועד הראשון בישראל בתחום האבחון והמיון. הוועד קיבל מעמד של ארגון יציג בספטמבר האחרון, אולם הנהלת החברה נמנעה עד כה מניהול מו"מ עמו.

סניף בת-ים של מק"י

אבל על מותו של

מתודי גרב

אשר מאז 1932, היה פעיל מסור
בתנועה הקומוניסטית ביוגוסלביה, בבולגריה ובישראל
ומשתתף באבלה של המשפחה